

MINISTARSTVO ZDRAVLJA REPUBLIKE SRBIJE**Nemanjina 22-26****11000 Beograd****Att- *Dr Zlatibor Lončar, ministar***

Poštovani kolega Lončar,

Ponovo Vam se obraćamo ispred Udruženja građana Ujedinjeni protiv kovid (u daljem tekstu: UPK), koje je nastalo iz inicijative i javnog pisma iz jula meseca 2020. godine. Pre svega, sa žaljenjem moramo da konstatujemo da većina stvari o kojima smo razgovarali na našem prvom sastanku nije ispoštovana. Dodatno, prinuđeni smo i da manifestujemo nezadovoljstvo tom činjenicom, te da zahtevamo da se takav odnos bez odlaganja ispravi. Radi lakšeg praćenja tema koje ćemo potencirati kroz ovaj dopis, svaku od njih ćemo označiti podnaslovom.

Redovni sastanci

Prvi sastanak održan je dana 24. septembra 2020. godine, te je na istom dogovoren odgovarajući model saradnje, koji je podrazumevao redovne sastanke jednom u 30 dana. Ipak, iako je proteklo više od 30 dana, poziv za novi sastanak nismo dobili. Između ta dva sastanka UPK je dostavio nekolicinu dopisa, predloga, odnosno informacija, ali nikakvu povratnu informaciju, uz određene izuzetke, nismo dobili. Dakle, već prva, rekli bismo banalna stvar koja je dogovorena na tom sastanku, nije ispoštovana. Ovakvo stanje stvari moralo bi da se koriguje zakazivanjem hitnog sastanka, baš kao što smo imali prilike da ga zakažemo u septembru mesecu 2020. godine.

Pritisci i ostali problemi lekara i individualni problemi mladih lekara

Ako bismo pošli od nekih pomaka, analizom perioda između tog prvog sastanka i dana sastavljanja ovog dopisa, možemo da utvrdimo sledeće činjenice:

- Određeni pritisci na potpisnike inicijative su prestali, što jeste pozitivan pomak. Ipak, smatramo da je potpuno normalno da pritisaka nema. Svaki pritisak na bilo koju formu društvenog delovanja propisan je i kao krivično delo. U tom smislu, njihov prestanak ne vidimo kao bilo kakav napredak, već isključivo kao nešto što bi trebalo da bude normalno u sistemu javnog zdravlja u Republici Srbiji. Takođe, daleko od toga da nikakvih problema, pa i pritisaka nema. Njihov broj je povećan i UPK pokušava trenutno da ih reši na nivou samih ustanova. Za slučaj da tu ne budemo imali uspeha, bićemo prinuđeni da se obratimo Ministarstvu, te da o tome obavestimo širu javnost;
- Određeni individualni problemi pojedinih mladih lekara su rešeni u komunikaciji sa prof. Vekićem. Po ovom pitanju imamo još nekoliko novih slučajeva, koje ćemo, kao i u prethodnoj tački, pokušati da rešimo na nivou ustanova pre nego što se obratimo Ministarstvu i široj javnosti;

Osim ove dve tačke, gde su se postupanja od neprihvatljivih zamenila onima koja su normalna, po ostalim pitanjima prinuđeni smo da napomenemo da i dalje postoje ogromni problemi, te da imamo apsolutno ignorantski stav Ministarstva zdravlja. Štaviše, po jednom od tih pitanja imamo i zakonski rok u kome je Ministarstvo zdravlja bilo dužno da nam da obaveštenja, ali su ista izostala. Napominjemo da su u pitanju teme koje su od izuzetnog značaja za javno zdravlje koje se, kao što smo svedoci, nalazi pred veoma velikim izazovima.

Vraćanje nadležnosti Republičkoj stručnoj komisiji za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti

Podestićemo se, najpre naših konkretnih i korektnih predloga koja se odnose na unapređenje sistema javnog zdravlja u Republici Srbiji. Rad na unapređenju sistema javnog zdravlja, kratkoročno, odnosi se na dalju borbu protiv epidemije izazvane virusom Covid 19. Po tom pitanju smatramo da bismo morali da razgovaramo o predlogu UPK o vraćanju nadležnosti Republičke stručne komisije za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti, koji predlog smo podneli i, po našem mišljenju valjano obrazložili Ministarstvu. Umesto da se o ovom predlogu najpre razgovara, te, naposljetku, da se epidemiološka borba po prvi put od kada je počela, povede tako što će je voditi struka umesto politike, dogodila se jedna neprihvatljiva stvar. Pored činjenice da nismo dobili nikakav poziv, niti bilo kakvu povratnu informaciju po ovom pitanju, Vlada Republike Srbije donela je akt kojim je obrazovala Krizni štab. Tim aktom, Vlada je formirala svoje pomoćno telo (s obzirom da se akt poziva na član 33. Zakona o Vladi). Međutim, taj akt protivan je zakonskim propisima, budući da se radna tela Vlade mogu formirati isključivo za pitanja za koja je nadležna Vlada. Za epidemiju od većeg epidemiološkog značaja, koja je proglašena, nije nadležna Vlada, već, pobrojmo, ministar zdravlja, Republička stručna komisija za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i Zavod za javno zdravlje. Primetićete, u samom nazivu Komisije stoji reč "stručna", upravo onaj atribut koji sistemu javnog zdravlja Republike Srbije fali od početka ove epidemije. No, da zanemarimo nezakonitost, odnosno neustavnost pravnog akta kojim je formiran Krizni štab. Postoje dva izuzetno velika problema oko ovog načina postupanja. Najpre, od 28 članova novoformiranog organa koji ne poznaju zakonski propisi, čak njih 14 nisu lekari. Među 14 lekara imamo lica koja su svojim izjavama stvarali strah i paniku, a naposljetku i nepoverenje kod stanovništva. Svedoci smo i činjenice da taj organ javno apeluje na nošenje maski i držanje distance, dok istovremeno većina članova tog istog organa u Parlamentu Republike Srbije niti nosi maske, niti se pridržava mere o držanju distance. Štaviše, jedna od članica koja je lekar, a istovremeno i novoizabrana ministarka preduzima radnje kojima svoj izbor proslavlja sa, takođe novoizabranim predsednikom Parlamenta. Tom prilikom, ta lekarka, a novoizabrana ministarka čestitanje obavlja javno, bez nošenja zaštitne maske, bez držanja distance i protivno svim proglašenim merama. Druga veoma bitna posledica svega ovoga jeste činjenica da su nezadovoljstvo, možemo reći i bes medicinskih radnika, pa i naroda dodatno uvećani. Mi Vam prenosimo poruke ogromnog nezadovoljstva lekara koji se nalaze na prvoj liniji fronta, koji se nalaze u crvenim zonama, koji niti mogu, niti žele da prihvate činjenicu da organi ove države konstatno krše sopstvene propise, a da to za posledicu ima da medicinska struka ne vodi borbu protiv epidemije. Takvo ponašanje organa ove države traje sve vreme ove epidemije, i u interesu je svih da se konačno prekine. UPK Vam prenosi poruku da nezadovoljstvo, a rekostmo i bes zdravstvenih radnika neće prestati sa 10.000,00 dinara pomoći (koje mnogi smatraju dodatnim omalovažavanjem lekara), ili uvredljivim stimulacijama (o čemu ćemo se tek izjašnjavati), već valjanom načinom borbe protiv epidemije. Valjani način borbe protiv epidemije postojaće onda kada ga vratimo u zakonske okvire, što će nesumnjivo za posledicu imati da borbu preotme struka. Kada borbu protiv epidemije preuzme struka, moći ćemo i da se nadamo kakvim pozitivnim pomacima.

Predlozi UPK sastavljeni od strane Epidemioške i Grupe za terapijske aspekte UPK

Takođe, smatramo i da bismo morali da razmenimo argumentaciju po pitanju naših predloga koji su dostavljeni Ministarstvu od strane dve stručne grupe UPK, a odnose se na epidemiološke, kao i na mere vezane za terapijske aspekte. Duboko smo uvereni da ste se upoznali sa sadržinom ovih dokumenata, te da ste imali prilike da utvrdite da su u pitanju kvalitetni predlozi koji bi veoma lako mogli da otpočnu sa primenom. Takođe, svedoci smo činjenice i da su pojedine kolege javnim istupima navodile da su spremne na razgovor sa članovima UPK, poput kolege Todorovića.

Eksterni nadzor zdravstvenih ustanova u Novom Pazaru, Tutinu i Sjenici

Otvoreno pitanje predstavlja i naš zahtev da se u odnosu na zdravstvene ustanove u Novom Pazaru, Tutinu i Sjenici sprovedu radnje nadzora, a sve u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Prema našem mišljenju, apsolutno je jasno da se situacija u ovim zdravstvenim ustanovama mora dovesti u odgovarajući red, kako bi stanovništvo tih delova države imalo adekvatniju zaštitu. Trenutna situacija u tim mestima, posebno u Novom Pazaru izuzetno je složena. Trenutno, naime imamo peticiju 37 lekara za smenu direktora, dok istovremeno direktor Opšte bolnice u Novom Pazaru podnosi krivične prijave, te privatne tužbe protiv tih istih lekara, ali i nekih građana. U ovakvoj situaciji, potpuno je realno očekivati dalje zaoštavanje situacije. Potpuno smo svesni činjenice da situacija u tom delu naše države, kada govorimo o sistemu javnog zdravlja, mora da se smiri, dodatno ispita, te da se preduzmu radnje koje bi dovele do poboljšanja situacije. Jedna od tih radnji jeste i predloženi nadzor koji je propisan Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. Napominjemo da je ova radnja nužna, ne samo zbog činjenice da je predložena od strane građana, kako to Zakon propisuje, već i zbog činjenice da je Ministarstvo i za daleko manje složene situacije obavljalo ovu vrstu nadzora. Svrha i smisao nadzora jeste ispitivanje činjenica u cilju unapređenja sistema, a unapređenje sistema javnog zdravlja, zajedno sa smirivanjem pomenute situacije ovom delu naše države preko je potrebno.

Kao što smo napomenuli u našem zahtevu, koji je podnet pre više od 30 dana, situacija u Novom Pazaru jeste osetljiva zbog činjenice da su međusobni odnosi kolega lekara, pa i građana sa jedne i kolege Mahmutovića sa druge strane loši. Taj odnos može samo da stvara dalje međusobno nepoverenje, iz koga neminovno sledi loša situacija po zdravlje građana. Upravo nas je ta činjenica najviše motivisala da iniciramo eksterni nadzor ove zdravstvene ustanove, kako bi stručnjaci od nesumnjivog integriteta, nezavisno, nepristrasno i u skladu sa pravilima struke mogli da utvrde stanje, te predlože korektivne mere. To bi dovelo nesumnjivo do smirivanja strasti, povećanja poverenja u zdravstveni sistem, te do boljih rezultata u borbi protiv epidemije. Umesto toga, u periodu između podnošenja zahteva i dostavljanja ovog dopisa, svedoci smo nekolicine činjenica koje su situaciju još više pogoršali. Naime, umesto da se u postupku eksternog nadzora utvrđuju činjenice i preduzimaju odgovarajuće mere, rad zdravstvene ustanove bio je tačka dnevnog reda sednice Skupštine u Novom Pazaru. Na toj sednici o kvalitetu rada jedne zdravstvene ustanove, umesto nadzornika, kako to propisuje Zakon o zdravstvenoj zaštiti, raspravljali su odbornici, koji su većinom, i to kvalifikovanom većinom medicinski laici. Pored toga, prema informacijama koje UPK ima, usledilo je slavlje većeg obima kolege Mahmutovića, u zatvorenom prostoru, praćeno kršenjem svih epidemioloških mera. Dakle, građani Novog Pazara otprilike se nalaze u sledećoj poziciji. Najpre su svedoci činjenice da stanuju u gradu sa gotovo najlošijim svetskim rezultatom u borbi protiv ove epidemije. Iza toga, slušaju preko televizija sa nacionalnom frekvencijom apele tzv. Kriznog štaba da se poštuju mere. Na istom mestu u prilici su da vide međusobna čestitanja novoizabranih predsednika Skupštine Republike Srbije

i ministarke nadležne za rad. Podsetimo, čestitanje koje je izvršeno uz kršenje svih mera na koje apeluje, a za koje apeluje Krizni štab čiji je član upravo novoizabrana ministarka nadležna za poslove rada. Istodobno, preko lokalnih medija u prilici su da čuju da su oni sami krivi za veći broj smrtnih slučajeva, dok im je Opšta bolnica dobila najbolje ocene, iako ocene nije dao niti neko stručan, niti neko nadležan. Na samom kraju, u svom gradu mogu da vide direktora kako uz muziku, bez maske, u povećem društvu, u zatvorenom prostoru proslavlja pozitivne ocene koje je dobio od organa koji nije niti stručan niti nadležan. Ovakva situacija je neprihvatljiva, neodrživa, a za posledicu može imati dalje nepoverenje građana u zdravstveni sistem, a u konačnici do još gorih rezultata u borbi protiv epidemije.

Napominjemo da smo, ne samo zabrinuti, ne samo nezadovoljni, nego i šokirani činjenicom da nismo dobili nikakav odgovor po podnetom zahtevu, iako postoje jasno definisani zakonski rokovi za dobijanje tog odgovora. Svesni smo činjenice da se vanredni nadzor sprovodio za sumnje u daleko manje propuste u radu, te smatramo i zahtevamo da se ova vrsta nadzora obavi bez ikakvog daljeg odlaganja.

Individualni problemi potpisnika UPK

Uz sve navedeno, na sastanku bismo želeli da utvrdimo stanje stvari i sa tri individualna predmeta, koja se tiču smena naših potpisnika. Naime, shodno dogovoru koji smo postigli dana 24. septembra 2020. godine, UPK se obavezao da dostavi imena i prezimena svih lica koja su smenjena, a isti su potpisnici inicijative UPK. Dalje, dogovoreno je da se na adekvatan način ispita da li su u pitanju smene koje svoj uzrok imaju u profesionalnim greškama ili slabijoj organizaciji, ili je u pitanju nešto drugo. Interesantno, dva od tri ovakva slučaja imamo u Novom Pazaru, što je još jedan od razloga da situacija u ovoj zdravstvenoj ustanovi bude tema našeg sastanka. Iako smo dostavili sve relevantne podatke, nikakav odgovor još uvek nismo dobili.

Poštovani kolega Lončar, predlažemo da ovaj dopis svi shvatimo kao veoma ozbiljan, posebno zbog činjenice da je dobronameran, te da po otvorenim temama otpočnemo sa radom. Samo na taj način dokazaćete da je istinska namera Ministarstva na čijem ste čelu zaštita javnog zdravlja u Republici Srbiji. Od strane UPK uvek možete računati na konstruktivnu pomoć i kritiku, a smatramo da smo svojim idejama i dosadašnjim aktivnostima to i dokazali.

Potvrdu našeg predloga očekujemo putem e mail adrese ujedinjeni.protiv.kovida@gmail.com ili putem brojeva telefona _____ ili _____.

Beograd, 4. novembra 2020. godine

Izvršni odbor UPK